

Damir Knjaz
Saša Rodić
Tomislav Rupčić
Damir Štimac
Andrea Tvorek
Siniša Popek

PROVJERA ZNANJA O TJELESNOM VJEŽBANJU, SPORTU I SPORTAŠIMA UČENIKA 7. I 8. RAZREDA OSNOVNIH ŠKOLA

1. UVOD

Ciljevi ovog istraživanja bili su utvrditi razinu poznavanja hrvatskog sporta, sportaša i njihovih postignuća, kao i utvrditi načine stjecanja navedenih znanja od strane učenika sedmih i osmih razreda osnovnih škola na području Republike Hrvatske.

U današnje vrijeme kada su učenicima dostupne sve informacije iz područja povijesti, ali i sadašnjosti sporta pretpostavlja se da je razina poznavanja sporta općenito vrlo velika. Međutim, ovim radom željelo se ukazati na veću potrebu angažiranosti nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture kroz nastavne i izvannastavne aktivnosti u svrhu promicanja sporta općenito.

Uz zdravstvene i odgojno–obrazovne ciljeve nastava iz tjelesne i zdravstvene kulture trebala bi ujedno biti usmjerena i na promociju sporta kao takvog, a sve s ciljem poticanja učenika na bavljenje sportom.

2. METODE ISTRAŽIVANJA

2.1. Uzorak ispitanika

Ovo istraživanje provedeno je na uzorku od 800 učenika (7) sedmih i (8) osmih razreda osnovnih škola na području Republike Hrvatske. Obuhvaćeni su gradovi Zagreb, Jastrebarsko, Kutina, Popovača i Zaprešić.

2.2. Uzorak varijabli

Istraživanje je provedeno na temelju anketnog upitnika koji je bio sačinjen od 21 pitanja (čestice). Pitanja su podijeljena u pet (5) grupacija s ciljem utvrđivanja razine poznavanja hrvatskog sporta, sportaša i njihovih postignuća, kao i načina stjecanja navedenih znanja.

2.3. Metode obrade podataka

Za potrebe obrade prikupljenih podataka u ovom istraživanju korištena je deskriptivna statistika, a podaci su obrađeni primjenom statističkog programa STATISTICA ver. 9.0.

3. REZULTATI I DISKUSIJA

Tablica 1. Zastupljenost pojedinog odgovora u pitanju „Bavite li se sportom?“

1. pitanje: Bavite li se sportom?	%
DA	69,57
NE	30,42

U pitanju „Bavite li se sportom?“, 69,57% učenika odgovorilo je potvrdno, dok je 30,42% učenika odgovorilo da se ne bave aktivno sportom u sklopu izvannastavnih aktivnosti.

Tablica 2. Zastupljenost točnog i netočnog odgovora u pitanjima o poznavanju sportaša koji su obilježili povijest hrvatskog sporta krajem 20. st. i početkom 21. st.

Pitanje	Točan odgovor (%)	Netočan odgovor (%)
Dražen Petrović	85,73	14,27
Davor Šuker	81,20	18,8
Janica Kostelić	98,62	1,38
Goran Ivanišević	88,61	11,39

Tablica 3. Zastupljenost točnog i netočnog odgovora u pitanjima o poznavanju sportskih dostignuća u momčadskim sportovima

Pitanje	T (%)	N (%)
Kada je hrvatska košarkaška reprezentacija osvojila srebrnu medalju na Olimpijskim igrama?	34,97	65,03
Kada je hrvatska nogometna reprezentacija osvojila brončanu medalju na Svjetskom prvenstvu?	53,36	46,64
Koju medalju je osvojila hrvatska rukometna reprezentacija na Olimpijskim igrama 1996. godine u Atlanti, SAD?	35,93	64,07

Iz dobivenih rezultata u tablici 2 može se zaključiti da ispitanici imaju zadovoljavajuću razinu znanja. Međutim, rezultati o poznavanju sportskih dostignuća u momčadskim sportovima, kao što su košarka, nogomet i rukomet pokazuju dosta nisku razinu znanja (tablica 3). Samo 34,97% ispitanika je znalo da je hrvatska košarkaška reprezentacija osvojila srebrnu medalju na olimpijskim igrama u Barceloni (Španjolska), 1992. godine, dok ujedno samo 35,93% ispitanika posjeduje informaciju da je hrvatska rukometna reprezentacija na Olimpijskim igrama 1996. godine u Atlanti, SAD osvojila zlatnu medalju. Nešto višu razinu znanja pokazali su u poznavanju rezultata iz nogometa gdje je 53,36% ispitanika točno odgovorilo na pitanje „Kada je hrvatska nogometna reprezentacija osvojila brončanu medalju na Svjetskom prvenstvu?“

Tablica 4. Zastupljenost točnog i netočnog odgovora u pitanjima o poznavanju „aktivnih“ sportaša iz individualnih i momčadskih sportova

Pitanje	Točan odgovor (%)	Netočan odgovor (%)
Ivica Kostelić	98,90	1,10
Luka Modrić	98,35	1,65
Blanka Vlašić	98,90	1,10
Ivano Balić	90,53	9,47

Iz dobivenih rezultata u pitanjima o poznavanju trenutno „aktivnih“ sportaša može se zaključiti da su ispitanici pokazali visoku razinu znanja što je i logično s obzirom na dostupnost informacija u današnje vrijeme.

Dobiveni rezultati (tablica 5) ukazuju na činjenicu da najviše informacija o dostignućima hrvatskog sporta učenici dobivaju upravo od strane medija (54,04%) te od strane okoline u kojoj dijete najčešće boravi, odnosno od strane roditelja, trenera u klubu i prijatelja (ukupno 32,66%). Od strane nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture te iste informacije dobije samo 13,30% ispitanika.

Sa dostignućima hrvatskog sporta kroz nastavu tjelesne i zdravstvene kulture upoznato je 18,52% ispitanika, dok je njih samo 5,47% to imalo priliku kroz posjete nekim od sportskih muzeja.

Također, samo 11,66% ispitanika je odgovorilo potvrdno da su imali priliku za vrijeme nastave tjelesne i zdravstvene kulture upoznati neke od sportaša koji su svojim uspješnim rezultatima obilježili hrvatski sport, dok je njih 89,57% odgovorilo da bi željeli da njihovu školu posjeti neki od tih sportaša.

Tablica 5. Zastupljenost pojedinog odgovora u pitanjima o načinu dobivanja informacija o dostignućima hrvatskim sportaša i promidžbi samog sporta

Pitanje	DA (%)	NE (%)
Jeste li ikada na satu tjelesne i zdravstvene kulture pričali o povijesti nekog sporta?	18,52	81,48
Na koji način najčešće dobivate informacije o sportu?	zastupljenost (%)	
od roditelja	14,40	
od profesora tjelesne i zdravstvene kulture	13,30	
od trenera u klubu	13,71	
iz medija (Internet, televizija, radio, itd.)	54,04	
od prijatelja	4,52	
Pitanje	DA (%)	NE (%)
Jeste li ikada u sklopu nastave tjelesne i zdravstvene kulture posjetili neke od muzeja gdje ste imali prilike biti upoznati s poviješću hrvatskog sporta?	5,49	94,51
Je li Vas nekada na satu tjelesne i zdravstvene kulture posjetio neki od poznatih hrvatskih sportaša?	11,66	88,34
Biste li željeli da Vašu školu posjeti neki poznati hrvatski sportaš?	89,57	10,43

4. ZAKLJUČAK

Na temelju dobivenih rezultata može se zaključiti da učenici imaju visoku razinu poznavanja hrvatskog sporta, sportaša i njihovih postignuća. Međutim, ključno je konstatirati da većinu tih informacija učenici stječu putem medija, a u najmanjoj mjeri od svojih nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture. Autori smatraju da bi nastavnici kroz provedbu nastavnog plana i programa trebali biti prvi izvor takvih informacija kao i prvi promotori samog sporta. Smatra se da nastavnici tjelesne i zdravstvene kulture u nedovoljnom opsegu animiraju učenike na bavljenje sportom u slobodno vrijeme, odnosno oni bi trebali promovirati sport na različite načine, a među najznačajnijim su svakako posjeti sportskim muzejima, sportskim događajima, druženja s poznatim, afirmiranim sportašima, itd. Vrlo često djeca u poznatim sportašima vide svoje uzore, a neposredan kontakt s njima kroz nastavu tjelesne i zdravstvene kulture učenike bi dodatno zainteresiralo za samu nastavu, a ono što je i puno bitnije i za samo bavljenje sportskom aktivnosti u slobodno vrijeme.

5. LITERATURA

1. Findak, Vladimir (2001). Metodika tjelesne i zdravstvene kulture. Školska knjiga, Zagreb.
2. Knjaz, D., Alikalfić, V., Lukenda, Ž., Pavlović, D., Rupčić, T. (2010). Prilog analizi uloge roditelja kao temelja razvoja djeteta sportaša. U: V. Findak (ur.). Zbornik radova 19. ljetne škole kineziologa Republike Hrvatske. (str. 119-123). Zagreb: Hrvatski kineziološki savez.
3. Knjaz, D., Rupčić, T., Tvorek, A., Borčić, Lj., Borčić, M. (2008). Prilog analizi odnosa učenika prema nastavi i programu Tjelesne i zdravstvene kulture. U: Neljak, Boris (ur.). Zbornik radova 17. ljetne škole kineziologa Republike Hrvatske (str. 316-319). Zagreb : Hrvatski kineziološki savez
4. Rupčić, T., Lukenda, Ž., Pavlović, D. (2009). Sportska aktivnost studenata u slobodno vrijeme. U: Andrijašević, Mirna (ur.). Zbornik radova Međunarodne znanstveno - stručne konferencije: Upravljanje slobodnim vremenom sadržajima sporta i rekreacije: (str. 185-191). Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu.